

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 8. juni 2016

Sag 211/2015

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Michael Juul Eriksen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten på Frederiksberg den 4. december 2014 og af Østre Landsrets 15. afdeling den 1. juli 2015.

Procesbevillingsnævnet har den 23. september 2015 meddelt begrænset tilladelse til anke til Højesteret, således at tilladelsen alene omfatter spørgsmålet om frakendelse af dansk indfødsret og spørgsmålet om udvisning.

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Niels Grubbe, Marianne Højgaard Pedersen, Jon Stokholm, Henrik Waaben, Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om frifindelse for frakendelse af dansk indfødsret samt frifindelse for udvisning.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, subsidiært betinget udvisning.

Anbringender

T har navnlig anført, at afgørende hensyn taler imod, at han skal frakendes dansk indfødsret. En frakendelse af indfødsretten vil ikke være i overensstemmelse med forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, hvor det anføres, at der ikke bør ske frakendelse i selv meget al-

vorlige forhold, hvis den pågældende ikke har nogen eller har en meget ringe tilknytning til et andet land.

Han har ingen tilknytning til Marokko, hvor han ikke har været siden 1989. Hans eneste tilknytning er, at nogle af hans søskende er bosiddende i landet, men han har ikke kontakt med dem. Han har forgæves søgt at frasige sig sit marokkanske statsborgerskab.

En udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, og der kan derfor ikke ske udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Han vil endvidere lide overlast ved en tilbagevenden til Marokko.

Han har været i Danmark siden 1984 og har således tilbragt hele sit voksenliv her. Han har en hustru, fem børn og fire børnebørn i Danmark, som alle er danske statsborgere. Han har endvidere en søster i Danmark. Han taler og skriver dansk. Han har haft tilknytning til arbejdsmarkedet i Danmark i form af ansættelser som rengøringsassistent, fabriksarbejder og hospitalsmedhjælper, ligesom han har deltaget i it-kurser.

Udvisning af ham for en ytringsforbrydelse rejser endvidere spørgsmål i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at vurderingen af, om T skal frakendes dansk indfødsret, og vurderingen af, om han dernæst skal udvises, beror på en konkret proportionalitetsbedømmelse, hvor der skal foretages en afvejning, som navnlig omfatter karakteren og omfanget af hans kriminalitet, hans tilknytning til Danmark og hans tilknytning til Marokko. T er dømt efter straffelovens § 114 e for fremme af terrorvirksomhed, og karakteren af den begåede kriminalitet, længden af den idømte straf samt det forhold, at han tidligere er dømt for ligeartet kriminalitet, taler for frakendelse af indfødsret og for udvisning.

Både ved vurderingen af spørgsmålet om frakendelse af indfødsret og ved vurderingen af spørgsmålet om udvisning må indgå, at T må anses for at være ringe integreret i det danske samfund, og at han har en ikke ringe tilknytning til Marokko, hvor han er født og opvokset.

Det forhold, at T indgik islamisk ægteskab i 2013, kan ikke tillægges væsentlig betydning. T har således aldrig boet fast sammen med den pågældende kvinde, som han først mødte i 2013. Med hensyn til det barn, der er født i oktober 2015, og som han efter det oplyste er far til, må der lægges vægt på, at barnet blev undfanget efter, at den foreliggende sag var rejst. Hverken T eller den pågældende kvinde kan derfor have haft nogen berettiget forventning om, at et fremtidigt familieliv med barnet kan nyde beskyttelse her i landet.

Stillingtagen til en eventuel risiko for forfølgelse i Marokko hører hjemme i en asylsag eller må i sidste ende påses af de relevante myndigheder, inden der bliver truffet beslutning om faktisk udsendelse af landet, jf. ændringen af udlændingelovens § 26 ved lov nr. 758 af 29. juni 2011.

Højesterets begrundelse og resultat

T er ved landsrettens dom straffet med fængsel i 4 år for overtrædelse af navnlig straffelovens § 114 e om fremme af terrorisme mv. ved at have ført propaganda til fordel for al-Qaida og tilknyttede terrorgrupper gennem en lang række opslag på Facebook og ved mails samt ved at redigere og udgive tre bøger. Han er samtidig frakendt dansk indfødsret og udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Sagen angår for Højesteret alene spørgsmålene om frakendelse af indfødsret og udvisning.

Frakendelse af indfødsret

Det følger af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at den, der dømmes for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom kan frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Straffelovens kapitel 13 angår forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv. og omfatter § 114 e om fremme af terrorisme mv. Det er ubestridt, at T også er marokkansk statsborger og således ikke vil blive statsløs ved fratagelse af dansk statsborgerskab.

Det fremgår af forarbejderne (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 138, s. 4895 ff.), at indfødsretslovens § 8 B bygger bl.a. på Den europæiske konvention om statsborgerret, hvorefter statsborgerskab kan fratages på grund af en handlemåde, som er til ”alvorlig skade for et lands vitale interesser”.

Efter forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, skal der ved vurderingen af, om indfødsret skal frakendes, når lovens betingelser er opfyldt, foretages en afvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en frakendelses betydning for den pågældende. I tilfælde, hvor en person dømmes for mere alvorlige forhold, bør den pågældende som udgangspunkt frakendes dansk indfødsret. Den betydning, en frakendelse har for den pågældende, kan dog tale afgørende herimod, og herunder bør der ikke ske frakendelse, hvis den pågældende ikke har nogen eller alene har meget ringe tilknytning til et andet land. Ved mere alvorlige forhold forstås som udgangspunkt forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover.

T er straffet med fængsel i 4 år, og landsretten har herved lagt vægt på omfanget, karakteren og grovheden af navnlig hans overtrædelse af straffelovens § 114 e, herunder at hans virksomhed har været yderst professionelt anlagt og har stået på i ca. 2 år, samt på at han tidligere i 2007 er straffet med fængsel i 3 år og 6 måneder for ligeartet kriminalitet. Landsretten har anført, at hans aktiviteter kan være egnede til at fremme virksomheden for en terrororganisation, og at de indebærer en anprisning af og opfordring til væbnet jihad, herunder ved at glorificere mujahedinere, der er omkommet i sådan kamp. Landsretten har endvidere fastslået, at der er tale om propaganda til fordel for al-Qaida og tilknyttede terrorgrupper, hvorunder disse grupperes budskaber videreformidles og unge muslimer opfordres til at melde sig til væbnet jihad. Højesteret finder, at der er tale om meget alvorlige forhold.

Den betydning, frakendelse af dansk indfødsret har for en person, må efter forarbejderne bero på en konkret vurdering af den pågældendes forhold. Heri indgår bl.a. personens tilknytning her til landet og til udlandet, herunder det eller de lande, den pågældende tillige er statsborger i, og det bør tillægges særlig vægt, hvor den pågældende har fået sin opvækst. I vurderingen indgår desuden personens aktuelle familiemæssige forhold her i landet og i udlandet samt den pågældendes sprogkundskaber.

T er født i 1960 i Marokko, hvor han har haft hele sin opvækst og skolegang. I 1984 flyttede han til Danmark som 24-årig og blev gift med en dansk statsborger, hvorefter han i 1988 fik dansk statsborgerskab. Han har således boet i Danmark i 32 år, og han taler noget dansk. Han

har ikke opnået fast tilknytning til det danske arbejdsmarked og har siden 1994 været på kontanthjælp.

T har ikke været i Marokko siden 1989. Han taler marokkansk-arabisk. Efter at være blevet skilt fra sin første kone blev han i 2000 gift med en marokkansk statsborger. Ægteskabet blev formidlet gennem familien. Hun flyttede tilbage til Marokko i 2005, og efter separation blev de skilt i 2015. T blev i 2006 af de marokkanske myndigheder begæret udleveret til strafforfølgning i Marokko. Han har ønsket at frasige sig sit marokkanske statsborgerskab, men er ikke blevet løst fra det. T har fem søskende i Marokko, som han har oplyst ikke at have kontakt med.

T har med sin første kone fire voksne børn i alderen 21-31 år samt fire børnebørn. De er alle danske statsborgere og bor i Danmark. Han har desuden en søster i Danmark. Han blev i juli 2013 islamisk gift med en dansk statsborger med marokkansk baggrund, ..., men boede ikke sammen med hende i tiden, indtil han blev varetægtsfængslet i februar 2014. Hun fødte i oktober 2015 en datter, som T har oplyst, at han er far til.

Efter en afvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en frakendelses betydning for T på grundlag af en vurdering af hans forhold, herunder hans tilknytning til Danmark og Marokko, hans aktuelle familiemæssige forhold og hans sprogkundskaber, tiltræder Højesteret, at han efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, bør frakendes sit danske statsborgerskab.

Det fremgår imidlertid af forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, at udlændingelovens regler om udvisning i et vist omfang bør inddrages i afvejningen, således at der normalt ikke bør ske frakendelse af indfødsretten, hvis en vurdering efter udlændingelovens regler ikke fører til udvisning.

Udvisning

Betingelserne i udlændingelovens § 22, nr. 6, for at udvise T er opfyldt, idet han er idømt ubetinget frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens § 114 e. Det betyder efter udlændingelovens § 26, stk. 2, at han skal udvises ubetinget, medmindre dette vil være i strid med

Danmarks internationale forpligtelser. Spørgsmålet er, om udvisning vil være i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Efter det oplyste om Ts familiemæssige forhold vil udvisning indebære et indgreb i hans ret til familieliv, jf. menneskerettighedskonventionens artikel 8. Et sådant indgreb er kun berettiget, hvis betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt. Udvisningen har hjemmel i loven og til formål at forebygge uro eller forbrydelse, hvilket er legitime formål ifølge artikel 8, stk. 2. Det er derfor afgørende, om udvisning må anses for nødvendig af hensyn til disse formål. Dette beror på en proportionalitetsafvejning.

Det fremgår af Menneskerettighedsdomstolens praksis, jf. bl.a. dom af 23. juni 2008 i sag nr. 1638/03 (Maslov mod Østrig), præmis 68, at der ved proportionalitetsafvejningen i medfør af artikel 8 skal tages udgangspunkt i en række kriterier. Disse omfatter bl.a. den begåede kriminalitets karakter og alvor, længden af opholdet i Danmark, den pågældendes familiesituation, herunder et ægteskabs varighed, og andre faktorer, der belyser "effektiviteten" af parrets familieliv, om der er børn og i givet fald deres alder, samt de sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til henholdsvis opholdslandet og det land, vedkommende skal udvises til. Den vægt, der skal lægges på de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sags omstændigheder, jf. præmis 70.

Ved en samlet afvejning af de ovenfor beskrevne forhold lægger Højesteret navnlig vægt på, at T er dømt for meget alvorlig kriminalitet. Han har en ikke ringe tilknytning til Marokko, idet han har haft sin opvækst og skolegang der og taler sproget. Hvad særligt angår hans familiemæssige forhold, bemærker Højesteret, at han ikke har haft et egentligt familieliv med ..., at deres datter er undfanget efter byrettens dom, og at hans øvrige børn er voksne og kan tage vare på sig selv. Herefter finder Højesteret, at udvisning med indrejseforbud for bestandig må anses for en proportional foranstaltning med henblik på at forebygge uro eller forbrydelse. Da udvisningen dermed ikke er i strid med Danmarks internationale forpligtelser, tiltræder Højesteret, at betingelserne for at udvise ham er opfyldt.

Højesteret tiltræder, at spørgsmålet om, hvorvidt T ved tilbagevenden til Marokko risikerer at blive udsat for behandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonven-

tion, må afgøres i forbindelse med en stillingtagen efter udlændingelovens regler til, om T må udsendes fra Danmark.

Konklusion

Højesteret tiltræder, at T fratages sit danske statsborgerskab og udvises af Danmark for bestandig, og stadfæster derfor dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.